

Til Jonas Gahr Støre/
Arbeiderpartiets forhandlere

Likestillingspolitikken i en ny regjeringsplattform: Dette bør med

Reform ber om at følgende punkter til en fornyet likestillingspolitikk vurderes inkludert i Arbeiderpartiets forhandlinger for en ny regjering og i en ny regjeringsplattform.

Punktene baserer seg på Reform – ressursenter for menns mangeårige arbeid for en likestilling der også gutter og menns perspektiver inngår. Punktene vil, dersom de tas til følge, hver for seg og sammen ha stor betydning for likestillingen i Norge.

1. FORSVAR AV FEDREKVOTEN

- **Tredelingen av foreldrepengeordningen beholdes som i dag, og det settes som et strategisk mål å dele kvoten likt mellom foreldrene.**
Det er blitt sådd mye usikkerhet om fedrekvoten, og den tredelte foreldrepengeordningen under Solberg-regjeringen. All erfaring viser at dersom vi ønsker at begge foreldre skal være tilstedeværende omsorgspersoner for barna, så trengs en lovbestemt fedrekvote. Dagens tredeling beholdes. På lengre sikt er det regjeringens ønske å videreutvikle dagens ordning mot en løsning der foreldrepermisjonen ikke lenger er et forhold som reguleres i familiene, men der begge foreldrene tildeles en lik del av kvoten, i tråd med Ellingsæterutvalgets innstilling (NOU 2017: 6 Offentlig støtte til barnefamiliene).
- **Fedrekvoten beholdes uavkortet ved innføring av EUs nye direktiv for balanse mellom arbeid og familie.** Et av påleggene i det nye direktivet er et minstekrav om 10 dager betalt omsorgspermisjon etter fødsel til alle fedre og medforeldre. Et utvalg nedsatt av Solberg-regjeringen foreslår imidlertid at fedre som ikke har en slik ordning i sin tariffavtale eller ansettelsesvilkår, og som ikke har råd til å ta ulønnet permisjon, vil få avkortet sin permisjonstid med barnet. Dette er usosialt, og det vil i praksis både kutte i fedrekvoten til disse fedrene og den totale foreldrepengeperioden til foreldrene.

2. ØKT KUNNSKAP OM MENNS HELSE

- **Det gjennomføres en mannshelseutredning i løpet av stortingsperioden.** Kvinnehelse har tradisjonelt vært underprioritert i norsk helsevesen. Dette er det gjort mye for å snu. Det er for tiden en tredje kvinnehelseutredning på trappene. Dette er bra og viktig. Det imidlertid gjort lite for å oppdatere kunnskapen om menns særegne helseutfordringer, som blant annet slår ut i overrepresentasjon i rusbruk og andre livsstilssykdommer, alvorlige psykiske lidelser og selvmord, et generelt underforbruk av helsetjenester og kortere levealder. Regjeringen vil derfor ta initiativet til en første

mannshelseutredning, der alle sider ved menns helse inngår, og der resultatet kan benyttes i videre arbeid for å oppnå et mer kjønns sensitivt helsevesen i Norge. I utredningen vil det også innarbeides perspektiver på grupper som ikke definerer seg til et kjønn, eller som har endret kjønn fra kvinne til mann.

3. BEKJEMPELSE AV GUTTERS FRAFALL

- **Stoltenbergutvalgets forslag følges opp.**

I 2019 avleverte ekspertutvalget om kjønnsforskjeller i skolen sin innstilling (NOU 2019: 3 Nye sjanser – bedre læring — Kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner og utdanningsløp). Stoltenbergutvalget slo fast at gutter i stadig økende grad blir skoletapere. Utvalget foreslo en rekke tiltak. Svært lite av dette er fulgt opp av Solberg-regjeringen. Regjeringen ønsker en systematisk gjennomgang og implementering av Stoltenbergutvalgets forslag, for en utjevning av kjønnsforskjeller i læringsutbytte og fremming av læring, uavhengig av kjønn.

Regjeringen vil særlig prioritere disse tiltakene:

- Det innføres lovkrav om at enkeltvedtak om spesialundervisning utløser rett til spesialundervisning med personell med relevant spesialpedagogisk kompetanse, i 80 prosent av timetallet som vedtaket omfatter.
- Det utvikles og finansieres flere utdanningsløp som kombinerer yrkes- og studiekompetanse og yrkesfag med interessebaserte programfag fra studieforbereidende utdanningsprogram.

4. POLITISK OG FAGLIG STYRKING AV LIKESTILLINGSFELTET

- **Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) må styrkes som fagdirektorat for likestilling.** Fagansvaret for likestilling er tilordnet Bufdir. Likestilling representerer i dag en liten del av direktoratets arbeid, sammenliknet med de store etatsansvarsområdene som ellers omfattes. Gitt likestillingens vesentlige betydning i det norske samfunnet, ønsker regjeringen derfor å styrke Bufdirs arbeid med likestilling, både som forvalter av sektoransvaret for likestillingssentrene og andre viktige aktører på feltet, og som faginstans med egne muligheter til et framoverlent pådriverarbeid for likestilling.
- **Likestillingssentrene styrkes.** I dag utgjør de fire likestillingssentrene, inkludert Reform – ressurscenter for menn, en vesentlig del av det sivile samfunnets arbeid på likestillingsfeltet i Norge. Sentrene arbeider regionalt og nasjonalt med å virkeliggjøre og utvide Stortingets vedtatte politikk, og gjør også selv mye for å bedre Norges kunnskaper om og arbeid med likestilling, både for brede grupper og for dem som ikke så lett fanges opp i

likestillingspolitikken. Som del av siviltt samfunn, utgjør likestillingsssentrene også et viktig korrektiv til myndighetene, og har en nødvendig vaktbikkjefunksjon. Det er behov for tryggere rammer for likestillingsssentrene. Regjeringen vil derfor øke den statlige grunnbevilgningen til et nivå som sikrer en stabil grunnbemanning på minst 6 heltids ansatte ved hvert senter.

5. EN MER KJØNNENØYTRAL BARNELOV

- **Likedeling av bosted etter samlivsbrudd gjøres til barnelovens utgangspunkt.** Om lag hvert annet norske par med barn opplever samlivsbrudd. Foreldre med forskjellig bosted er derfor en vanlig ting i barns liv i Norge. Forskning viser med all mulig tydelighet hvor viktig det er med to tilstedeværende foreldre i barnas liv. Delt bosted er derfor også i ferd med å bli normen etter samlivsbrudd. Dette reflekterer ikke dagens barnelov, som i praksis gir mor forrang ved konflikt om barnefordeling etter samlivsbrudd – uavhengig av foreldrenes skikkethet. Dette er ikke en lovformulering til barnas beste. Regjeringen ønsker en revidering av barneloven, slik at delt bosted blir utgangspunktet etter samlivsbrudd.

6. ET MINDRE KJØNNDELTE UTDANNINGS- OG ARBEIDSMARKED

- **En samlet og forsterket innsats mot det kjønnsdelte utdannings- og arbeidsmarkedet i Norge.** Norge er en foregangsnaasjon på likestilling. Vi har tross dette langt igjen for å oppnå reell likestilling når det gjelder kjønnsstradisjonelle utdannings- og yrkesvalg. Utviklingen går alt for sakte, og dels i feil retning. Regjeringen vil utarbeide en stortingsmelding for å samle og forsterke tiltakene på feltet, med utgangspunkt blant annet i Likestillingsutvalgets utredning (NOU 2012: 15 Politikk for likestilling).

Vi er selvsagt tilgjengelige for eventuelle spørsmål og utdypinger til denne lista.

Lykke til framover!

Oslo, 27. september 2021

Are Saastad
daglig leder